

ÄGARDIREKTIV

Datum
2023-12-18

Ägardirektiv Härnösand Energi och Miljö AB år 2024-2027

Dokumentnamn	Ägardirektiv 2024-2027 Härnösand Energi och Miljö AB	Dokumenttyp Ägardirektiv		
Fastställd/upprättad av	Kommunfullmäktige	Datum 2023-12-18	Diarienummer KS2023-000340	
Dokumentansvarig/processägare	Kommunstyrelseförvaltningen	Version 1	Senast reviderad 2023-12-18	Giltig t o m 2027-12-31
Dokumentinformation	Ägardirektiv för Härnösand Energi och Miljö AB			
Dokumentet gäller för	Härnösand Energi och Miljö AB			
Annan information	Ersätter det tidigare antagna direktivet från 2020-12-21			

Innehåll

1	Bolaget som en del av den kommunala organisationen.....	3
2	Kommunernas direktivrätt	3
3	Kommunens ledningsfunktion	3
4	Sekretess	4
5	Bolagets ändamål	4
6	Bolagets verksamhet	4
7	Fullmäktiges ställningstagande	7
8	Förvaltningsberättelsen.....	7
9	Granskningsrapporten	7
10	Ekonomiska mål	8
11	Finansiering och kapitalförvaltning	8
12	Information och ägardialog	8
13	Budget och affärsplan	8
14	Kommunal koncernredovisning och budget	9
15	Bolagsstämma.....	9
16	uppleanter	9
17	Taxa för utlämnande av allmänna handlingar	9
18	Arkivreglemente	9
19	Allvarliga händelser	9
	Bolagsspecifika ändamål helägda dotterbolag	11
	Härnösand Elnät AB.....	11
	HEMAB elförsäljning AB	11

Detta ägardirektiv gäller Härnösand Energi och Miljö AB¹, 556526-3745, nedan kallat bolaget.

1 Bolaget som en del av den kommunala organisationen

Bolaget ägs av Härnösands kommun. Bolaget är en del av kommunens verksamhet. Bolaget ska i sin verksamhet beakta detta. Bolagets verksamhet regleras, utöver av lag och av bolagsordningen, av ägardirektiv utfärdade av kommunfullmäktige, som fastställs av bolagsstämman. För de kommunala bolagen i Härnösands kommun finns ingen juridisk koncern. Bolaget ska dock i sin verksamhet tillämpa koncerntänkande genom att i samråd söka lösningar som tillgodoser koncernens (Härnösands kommuns) samlade intressen. Samordning av funktioner ska ske där fördel kan uppstå för koncernen (Härnösands kommun) som helhet. Om nackdelar kan uppstå för bolaget ska samråd ske med bolagets styrelse och kommunstyrelsen.

2 Kommunernas direktivrätt

Bolagets styrelse och verkställande direktör har att följa utfärdade direktiv, såvida dessa inte strider mot bolagsordningen, mot tvingande bestämmelser i lag eller annan författning, exempelvis aktiebolagslagen och offentlighets- och sekretesslagen, eller strider mot bolagets intresse.

Detta ägardirektiv är ett komplement till bolagsordningen.

3 Kommunens ledningsfunktion

Bolaget står enligt kommunallagen under uppsikt av kommunstyrelsen. Kommunstyrelsen utövar kommunens ledningsfunktion över bolaget i enlighet med vad som anges i kommunstyrelsens reglemente.

Kommunstyrelsen har rätt att ta del av bolagets handlingar och räkenskaper samt i övrigt granska bolaget och dess verksamhet. Bolaget ska lämna kommunstyrelsen den information om verksamheten som den begär. Den närmare omfattningen av informationen fastställs i samråd med bolagets styrelse, samt i kommunstyrelsens riktlinjer för uppsiktsplikt och i rutinbeskrivning för kommunstyrelsens uppsikt över bolagen.

Bolaget uppmärksammas på att kommunstyrelsen enligt 6 kap. 9§ kommunallagen årligen ska fatta beslut om huruvida verksamheten varit förenlig med det fastställda kommunala ändamålet och utförts inom ramen för de kommunala befogenheterna.

¹ Härnösand Energi och Miljö AB (HEMAB), nedan kallat bolaget, verkar även genom helägda dotterbolag. Detta ägardirektiv gäller i alla tillämpliga delar för hela HEMAB-koncernen.

4 Sekretess

Föreligger på grund av lagstadgad sekretess hinder mot att överlämna viss uppgift till kommunen får uppgiften utslutas. Bolaget ska i så fall uppge att strykning/utelämnande skett.

5 Bolagets ändamål

Föremålet för bolagets verksamhet anges i bolagsordningen för bolaget. Bolaget får ej bedriva verksamhet som inte är förenlig med bolagsordningen.

Bolaget får ej heller bedriva verksamhet som inte är förenlig med den kommunala kompetensen.

Bolagets grundläggande uppgift är att tillhandahålla teknisk infrastruktur med tillhörande produkter och tjänster i Härnösand, enligt god teknisk praxis och med optimalt resursutnyttjande, affärsmässig inriktning och med största miljöhänsyn.

Kunderna ska erbjudas moderna och hållbara produkter och tjänster med hög leveranssäkerhet och god kvalitet inom energiförsörjning, dricksvattenproduktion, avloppsrening, avfallshantering och erbjudas en säker och effektiv kommunikation i en stabil och effektiv IT-infrastruktur i Härnösands kommun.

Konkurrenskraftiga, och för Härnösand gynnsamma, priser och taxor ska prioriteras före hög avkastning. Taxor och priser ska även bidra till att relevanta hållbarhetsmål uppnås.

Bolaget ska arbeta för att säkerställa en ekonomisk, social och ekologisk långsiktig hållbar utveckling i Härnösands kommun. Bolaget ska stimulera och underlätta för intressenter att minska negativ miljöpåverkan och bidra till en bättre miljö. Vid investeringar och reinvesteringar ska den långsiktiga hållbarheten beaktas

Bolaget ska i sin verksamhet fullt ut arbeta i enlighet med:

- a) Kommunens målprogram.
- b) Kommunens översiktsplan.
- c) Kommunens tillväxtstrategi.
- d) Övriga styrdokument som omfattar bolagets verksamhet.

6 Bolagets verksamhet

Bolagets verksamhet omfattar produkter och tjänster inom områdena:

- Fjärrvärme/kraftvärme
- Förnyelsebar elproduktion
- Elnät och kommunala elanläggningar
- Elförsäljning
- Biogas
- Återvinning/renhållning

- Vatten och avlopp
- Bredband och digitalisering
- Energi/miljökompetens, utvecklingsarbete och innovation

Syfte och målsättning för bolagets verksamhet, utöver vad som anges i bolagsordningen är att:

Energi

- Bedriva och utveckla elnätsverksamhet och fjärrvärme/ för att klara effektutmaningar och bidra till energiomställningen.
- Främja och själv delta i utbyggnad av förnyelsebar energi samt ge förutsättningar för utveckling av samhället genom att utveckla lösningar för att balansera energi och effekt.
- Ansvara för tillsyn, skötsel och underhåll samt dokumentation av de vägbelysningsanläggningar som ägs av kommunen, samt rondering och tillsyn av övriga elanläggningar som ägs av kommunen med omfattning och gränsdragning som preciseras i särskilt dokument. Bolagets kostnader för ovanstående regleras enligt självkostnadsprincipen. Beräknings- och betalningsvillkor preciseras i särskild överenskommelse.
- På affärs- och miljömässiga principer bedriva produktion, distribution samt handel med energi med begränsat ekonomiskt risktagande och långsiktigt god ekonomi samt tillhandahålla tjänster i anslutning därtill.

Återvinning

På affärs- och miljömässiga principer administrera, insamla, transportera, behandla och återvinna avfall i enlighet med kommunens renhållningsordning och gällande avfallsplan. Bolaget får även erbjuda andra miljöjänster under förutsättning att det sker på marknadsmässiga villkor. Förutsättningar ska skapas för att sälja deponikapacitet på kommersiella villkor.

- Genomföra insatser för att minska uppkomsten av avfall och för att skapa förutsättningar att komma högre upp i avfallstrappan.
- Uppmuntra återbruk genom utveckling av återvinningscentralerna och genom samarbeten med andra intressenter. Kommunens behov av arenor för integration samt rehabiliterings- och sysselsättningsåtgärder ska beaktas.

Biogas

- Genom affärsmässig biogasproduktion utvinna energi ur organiskt avfall. I möjligaste mån använda, och verka för användning av, koldioxidneutrala bränslen samt tillgängliggöra biogas som drivmedel

Vatten

- Erbjuder dricksvatten inom kommunala verksamhetsområden och långsiktigt verka för att säkra kommunens vattentäkter. Erbjuder avloppsrening inom kommunala verksamhetsområden för avlopp.

Arbetet med dricksvatten, avlopp och dagvatten ska ske i enlighet med VA-plan/Vattentjänstplan

Bredband och digitalisering

- Tillhandahålla ett öppet operatörsneutralt bredbandsnät samt samordna och finansiera utbyggnadsprojekt av fibernätet. Dessutom ska bolaget bidra till utveckling av digitala tjänster i kommunen. Hantering av immateriella rättigheter och processer för att kommersialisera dessa ska säkerställas.

Generellt

- Aktivt arbeta för att bidra till att uppnå: globala, nationella och lokala miljömål.
- Aktivt informera allmänheten, företag, skolor, bostadsföretag med flera om miljöfrågor relaterade till företagets verksamhetsområde, inklusive avfallsområdet och kommunens avfallsplan.
- Tillhandahålla ett öppet operatörsneutralt bredbandsnät samt samordna och finansiera utbyggnadsprojekt av fibernätet. Dessutom ska bolaget bidra till utveckling av digitala tjänster i kommunen, till exempel kopplat till system för mätvärdesinsamling.
- Samverka med högskolor/universitet och andra intressenter i syfte att medverka och stimulera till forskningsprojekt och framtagandet av hållbara lösningar inom bolagets verksamhetsområden.
- Engagera sig i utvecklingsarbete och kompetensutveckling som stödjer nya energilösningar och ger inspiration för nytänkande i hållbarhetsfrågor. Bedriva aktivt utvecklingsarbete inom energi och miljö som bidrar till innovativ samhällsnytta och utveckling av affärer.
- På affärs- och miljömässiga grunder tillföra nya produkter och tjänster inom energi, miljö, IT-struktur, bredband och övriga relevanta områden.
- Utförande av tjänster inom bolagets verksamhetsområden kan ske helt eller delvis i egen regi, i samverkan/partnerskap eller genom upphandling av externa tjänster.

Bolaget ska ha en säkerhetsskyddsanalys som identifierar om delar av verksamheten är av betydelse för Sveriges säkerhet, samt ett ändamålsenligt skydd av sådana verksamheter som lever upp till kraven i säkerhetsskyddslagen.

Bolaget ska utifrån sitt uppdrag ha en beredskap för att kunna leverera sina tjänster även under störda förhållanden och vid höjd beredskap.

Bolaget ska vara en aktiv part i beredskapsplanering inför en händelse och operativt vid en händelse, i fredstid såväl som under höjd beredskap. En aktör som arbetar bilateralt med sina kunder men också en aktör som deltar i regional samverkan inom sitt ansvarsområde.

7 Fullmäktiges ställningstagande

Bolaget ansvarar för att kommunfullmäktige får ta ställning innan sådana beslut i verksamheten som är av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt fattas.

Av sådan vikt är alltid:

- investering eller försäljning av tillgångar överskridande 40 mnkr
- bildande och/eller förvärv av dotterbolag

Av bolagsordningen framgår att vissa beslut i bolaget fattas av bolagsstämman. En fråga som faller utanför uppräkningsordningen i bolagsordningen kan trots detta vara en sådan fråga som kräver ställningstagande enligt denna punkt. Uppstår tveksamhet huruvida ställningstagande krävs, ska bolaget samråda med kommunstyrelsen.

Bolaget ska minst följa de av kommunfullmäktige antagna övergripande policydokumenten samt övriga styrdokument beslutade av kommunfullmäktige där det anges att bolaget berörs. Kan inte bolaget följa något av dessa utifrån sina speciella förutsättningar, ska bolagets styrelse tillskriva kommunfullmäktige och anhålla om undantag från den specifika policy som inte kan efterlevas. Har bolaget egna styrdokument som är mer omfattande än ägarens så gäller dessa. Bolaget ansvarar för att hålla sig uppdaterade på vilka av kommunens styrdokument som är aktuella och berör bolagets verksamhet.

8 Förvaltningsberättelsen

Bolagets styrelse ska årligen i förvaltningsberättelsen, utöver aktiebolagslagens krav, redovisa hur verksamheten bedrivits och utvecklats mot bakgrund av innehåll i bolagsordning och detta direktiv.

Redovisningen ska vara så utformat att det kan läggas till grund för kommunstyrelsens uppsikt och beslut enligt 6 kap. 1§ kommunallagen samt till lekmannarevisorns granskning.

Bolaget upphandlar själv revisionen och bolagsstämman beslutar om vilken auktoriserad eller godkänd revisor som ska utses för bolaget.

9 Granskningsrapporten

Bolagets lekmannarevisorer ska årligen i sin granskningsrapport yttra sig om huruvida bolaget bedrivits på ett ändamålsenligt sätt utifrån det syfte som angivits i bolagsordningen och i detta direktiv, samt de kommunala befogenheter som utgör ram för verksamheten.

Om lekmannarevisorerna inom ramen för sin granskning finner brister i de avseenden som anges i första stycket ska lekmannarevisorerna löpande kommunicera sina iakttagelser med kommunstyrelsen.

10 Ekonomiska mål

För att uppnå en god ekonomisk hushållning, bland annat genom att långsiktigt förbättra bolagets soliditet och kassalikviditet, ska målsättningen vara att avkastningen på bolagets totala tillgångar under en treårsperiod succesivt ökar till 3 procent, och att avkastningsnivån över tid stabiliseras över 3 procent.

Soliditeten ska överstiga 20 procent och bör över tid öka med följd att belåningsgraden minskar.

11 Finansiering och kapitalförvaltning

Beslut om justering av vatten- respektive renhållningstaxa beslutas av kommunfullmäktige.

Bolaget ska till kommunstyrelsen minst årligen inge sitt behov av sådana investeringar och lånebehov som förutsätter borgen, så att detta kan beaktas i samband med kommunens budgetarbete.

Bolaget ska följa kommunens finanspolicy och ska ingå i kommunens koncernkontorutin

Bolaget har inte rätt att pantsätta tillgångar för något ändamål.

12 Information och ägardialog

Kommunen ska fortlöpande hållas informerad av bolaget om dess verksamhet. Bolaget ska initiera möten med kommunen om omständigheterna så påkallar.

Bolaget ska till kommunstyrelsen redovisa bolagets ställning och resultat per den 30/4, 31/8 och 31/12. Bolaget ska därvid uppmärksamma kommunen på viktigare omständigheter och förändringar som kan inverka på bolagets verksamhet.

Kommunstyrelsen ska få del av:

- protokoll från bolagsstämma (snarast)
- protokoll från styrelsesammanträde (löpande)
- bolagets årsredovisning med revisionsberättelse och granskningsrapport från lekmannarevisor (senast 31/3)

Bolagets VD, ordförande, 1:e vice ordförande, 2:e vice ordförande och andra nyckelpersoner i bolaget ska delta vid möte med företrädare för kommunen minst en gång per år (ägardialog).

13 Budget och affärsplan

Bolaget ska årligen fastställa affärsplan med strategiska mål och budget för nästkommande räkenskapsår samt 10-årsplan gällande investeringar. Fastställd affärsplan och budget ska tillställas kommunen senast för kännedom i november till kommunfullmäktige.

14 Kommunal koncernredovisning och budget

Bolaget ska till kommunen lämna de uppgifter som av kommunen bedöms nödvändiga för upprättande av årsredovisning och delårsrapport enligt lag (1997:614) om kommunal redovisning.

Bolaget ska till kommunen lämna de uppgifter som av kommunen bedöms nödvändiga för upprättande av kommunens budget.

15 Bolagsstämma

Bolaget ska årligen senast före utgången av maj månad hålla bolagsstämma/årsstämma.

Av bolagsordningen framgår hur kallelse till bolagsstämma ska ske.

16 Suppleanter

Suppleant ska kallas till styrelsens sammanträden. Icke tjänstgörande suppleant har närvaro- och yttranderätt vid styrelsens sammanträden.

Suppleant som ej tjänstgör ska åläggas att iaktta samma tystnads- och lojalitetsplikt som ledamot.

17 Taxa för utlämnande av allmänna handlingar

Bolaget ska tillämpa den för Härnösands kommun gällande taxan för utlämnande av allmänna handlingar.

18 Arkivreglemente

Härnösands kommuns arkivreglemente ska tillämpas i bolaget.

Arkivmyndighet är kommunstyrelsen i Härnösands kommun.

19 Allvarliga händelser

Bolaget har skyldighet att omedelbart till kommundirektören anmäla händelser, som kan utgöra en överhängande fara för bolagets kunder eller tillgångar.

Bolaget har skyldighet att ställa samtliga sina operativa resurser till krisledningsnämndens förfogande, om den så begär, i samband med att någon extraordinär händelse har inträffat i kommunen. Det kan till exempel gälla disposition av bolagets personal, lokaler eller material/maskiner efter uppkomna behov inom kommunen.

Ersättning för detta inklusive merkostnader för bolaget regleras mellan bolaget och kommunen i efterhand. Ersättningens storlek fastställs av kommunstyrelsen.

Om kommunens krisledningsorganisation aktiveras vid denna typ av allvarlig händelse ska bolagets verkställande direktör, om kommundirektören bedömer att det behövs, kallas för att ingå i kommunens krisledning.

Bolagsspecifika ändamål helägda dotterbolag

Härnösand Elnät AB

Bolagets ändamål

Ändamålet med bolagets verksamhet är att främja kommunens utveckling och erbjuda prisvärda leveransavtal för el till i första hand kommunens invånare och verksamheter. Bolaget ska bistå Härnösands kommun i det praktiska handhavandet av kommunkoncernens krafttillgångar och i frågor rörande energiförsörjning i övrigt inom kommunkoncernen.

Verksamheten ska bedrivas på affärsmässiga grunder.

HEMAB elförsäljning AB

Bolagets ändamål

Ändamålet med bolagets verksamhet är att främja kommunens utveckling och erbjuda prisvärda leveransavtal för el till i första hand kommunens innevånare och verksamheter. Bolaget ska bistå Härnösands kommun i det praktiska handhavandet av kommun-koncernens krafttillgångar och i frågor rörande energiförsörjning i övrigt inom kommunkoncernen.

Verksamheten ska bedrivas på affärsmässiga grunder.